

การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการวัด จิตสาธารณะ: การอนุรักษ์มรดก ศิลปกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร

The Development of Measurement Standard Criteria Public Mind of Art Heritage Reserve of Rajabhat Universities' Students in Bangkok Metropolitan

วีรชัย คำธร¹, Poliny Ung², วีระสิทธิ์ ปิติเจริญพร²,
รัชกร โชติประดิษฐ์³, และ พูลพงษ์ สุขสว่าง²

Wirachai Kamthorn¹, Poliny Ung², Veerasith Piticharoenporn²,
Ratchakorn Chotpradit³ and Poonpong Suksawang²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรม และพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการวัด ลักษณะจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตรฐานค่า 6 ระดับ เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,822 คน ประกอบด้วย นักศึกษาสายครู จำนวน 844 คน และนักศึกษาไม่ใช่สายครู จำนวน 978 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นโดยกำหนดโควตา (Stratified Quota Random Sampling) ผลการตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรมที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ค่าไคสแควร์เท่ากับ 668.03 ที่องศาอิสระเท่ากับ 629 ค่าความน่าจะเป็นทางสถิติเท่ากับ 0.136 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน เท่ากับ 0.979 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ เท่ากับ 1.000 จึงสรุปได้ว่า จิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม มี 3 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ความตั้งใจที่จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม มี 14 ตัวบ่งชี้ 2) การถือเป็นหน้าที่ในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม มี 12 ตัวบ่งชี้ และ 3) การเคารพสิทธิผู้อื่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม มี 7 ตัวบ่งชี้ และได้เกณฑ์มาตรฐานการวัดจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม จำนวน 2 เกณฑ์ ได้แก่ เกณฑ์ของนักศึกษาสายครู และนักศึกษาไม่ใช่สายครู

คำสำคัญ: การพัฒนาเกณฑ์ ตัวบ่งชี้ จิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม

¹ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี Email: wirachai.kt@hotmail.com Mobile: (+66)-8-1385-9695

² วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

³ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

¹ Institute of Research and Development, Dhonburi Rajabhat University

Email: wirachai.kt@hotmail.com Mobile: (+66)-8-1385-9695

² College of Research Methodology in Cognitive Science, Burapha University.

³ Faculty of Law, Ubon Ratchathani University.

Abstract

The research purposed to verify the components construct of the public mind of art heritage reserve scale and to derive norms for the scale. The six-rating scale was conducted in the study. The data were totally collected from 1,822 students of Rajaphat University in Bangkok, including 844 students studying teaching field and 978 students from others fields. Students were selected by stratified quota random sampling. The second-order confirmatory factor analysis of public mind of art heritage reserve was found to be consistent with empirical data. Goodness of fit statistics were $\chi^2 = 668.03$ ($p = 0.136$), $df = 629$, $GFI = 0.979$, $CFI = 1.000$. It was summarized that the public mind of art heritage reserve consisted of 3 components and 33 indicators which were 1) the intention of art heritage reserve had 14 indicators 2) the duty awareness of art heritage reserve had 12 indicators 3) the respect of people's right in art heritage reserve had 7 indicators. The norms of public mind measurement in art heritage reserve scale divided in two norms such as the norms of student in teaching field and the norms of students from others one.

Keywords: standard development indicators public minds of art heritage reserve

ความสำคัญของปัญหา

องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโกเป็นองค์การชำนาญพิเศษ แห่งหนึ่งขององค์การสหประชาชาติ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2489 มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความร่วมมือของนานาชาติ ทางการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม เพื่อให้ทั่วโลก เคารพในความยุติธรรม กฎหมาย สิทธิ และเสรีภาพที่มนุษย์ พึงมี โดยไม่ถือชาติ เพศ ภาษา หรือศาสนา ตามกฎบัตร สหประชาชาติ (Department of ASEAN Affairs, 2007) โดยองค์การยูเนสโก ได้ประกาศให้ประเทศไทยมีแหล่งมรดก ทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่ได้รับการขึ้นทะเบียน เป็นแหล่งมรดกโลก จำนวน 5 แห่ง (สำนักงานนโยบาย และแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2556) สะท้อน ให้เห็นว่าประเทศไทยมีแหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมืองหลวงของประเทศไทยที่มี วัด วัง งาม เรืองรองดุจเทพสร้างฯ สมดังคำขวัญกรุงเทพมหานคร ซึ่งประชาชนได้ร่วมโหวตผ่านทางไปรษณียบัตร ระหว่าง วันที่ 21 มีนาคม – 19 เมษายน 2555 ได้ส่งไปรษณียบัตร รวมทั้งสิ้น 125,959 ใบ คำขวัญที่ได้รับคะแนนโหวตสูงสุด คือ “กรุงเทพฯ ดุจเทพสร้าง เมืองศูนย์กลางการปกครอง วัด วัง งามเรืองรองเมืองหลวงของประเทศไทย” ทั้งนี้

ประเทศไทยมีแหล่งอุทยานประวัติศาสตร์ที่เป็นแหล่ง มรดกวัฒนธรรมที่แสดงถึงความเป็นไทยอีกมากมาย จากการศึกษาวิจัยลักษณะจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกทาง ศิลปกรรม ในหมู่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพฯ- มหานคร (วีรชัย คำธร, 2556; วีรชัย คำธร และภัคทิ โพธิ์สิงห์, 2558; Kamthorn, Piticharoenporn, Suksawang, & Makmee, 2014) โดยพบว่า จิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดก ทางศิลปกรรม พบสภาพปัญหา คือ นักศึกษาขาดความ รับผิดชอบต่อสังคมวัฒนธรรม ได้แก่ ขาดจิตสำนึกที่ดีในการ เยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ มีพฤติกรรมในการทำลาย เคลื่อนย้าย โบราณวัตถุ ไม่ได้อุทิศตนรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์มรดกทาง ศิลปกรรม และขาดจิตสำนึกในการเทิดทูนความสามารถ ของบรรพชน เป็นต้น คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการ พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการวัดจิตสาธารณะการอนุรักษ์ มรดกทางศิลปกรรมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความ ตรงเชิงโครงสร้างของการวัดจิตสาธารณะการอนุรักษ์ มรดกศิลปกรรมสำหรับพัฒนาเกณฑ์การประเมิน และสร้าง เกณฑ์มาตรฐานการวัดลักษณะจิตสาธารณะการอนุรักษ์ มรดกศิลปกรรม ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ โดยการ ตรวจวัดคุณลักษณะจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดก ศิลปกรรมของเยาวชนผ่านเว็บไซต์ออนไลน์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรม
2. เพื่อพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการวัดลักษณะจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม และพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการวัดลักษณะจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรม โดยจากการวิจัยของ วีรชัย คำธร (2556) สามารถกำหนดกรอบแนวคิดจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรม ในงานวิจัยนี้ เป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ความตั้งใจที่จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม หมายถึง ความตั้งใจที่จะดูแลรักษา มีความรู้สึกหวงแหน และความพร้อมที่จะรักษาความสะอาด โบราณสถาน โบราณวัตถุ รวมถึงศาสนสถาน (2) การถือเป็นหน้าที่ในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม หมายถึง การรู้หน้าที่ การตระหนักถึงหน้าที่ การมีส่วนร่วมและการมีหน้าที่พร้อมที่จะลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม และ (3) การเคารพสิทธิผู้อื่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม หมายถึง การรับรู้ถึงสิทธิผู้อื่นเหมือนกับรับรู้สิทธิของตนต่อมรดกศิลปกรรม พร้อมที่จะแสดงสิทธิโดยให้ความร่วมมืออนุรักษ์เหมือนเช่นบุคคลผู้อื่น อีกทั้งรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้แสดงสิทธิการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาติไทยไว้เพื่ออนุชน เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,822 คน ประกอบด้วย

นักศึกษาสายครุ จำนวน 844 คน และนักศึกษาไม่ใช่สายครุ จำนวน 978 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยกำหนดโควตา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 6 ระดับ พัฒนาขึ้นโดย วีรชัย คำธร (2556) แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบความตั้งใจที่จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม องค์ประกอบการถือเป็นหน้าที่ในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม และองค์ประกอบการเคารพสิทธิผู้อื่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายในของครอนบาคเท่ากับ .890, .891 และ.879 ตามลำดับ (วีรชัย คำธร, 2556)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จากงานวิจัย เรื่องอิทธิพลของโครงการพัฒนาเสริมสร้างจิตพฤติกรรมที่มีผลต่อจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานครของ วีรชัย คำธร (2556) ที่มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสายครุ จำนวน 844 คน และนักศึกษาไม่ใช่สายครุ จำนวน 978 คน รวม 1,822 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง และการสร้างเกณฑ์มาตรฐานการวัดจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรมในหมู่เยาวชน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ตัวบ่งชี้องค์ประกอบความตั้งใจที่จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม

ตัวบ่งชี้องค์ประกอบความตั้งใจที่จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม	สายครู		ไม่ใช่สายครู	
	b(SE)	R ²	b(SE)	R ²
a1. นักศึกษาจะดูแลรักษาวัตถุสิ่งของเมื่อเข้าชมตามสถานที่ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพดี	0.629** (0.030)	0.475	0.629** (0.030)	0.432
a2. นักศึกษาจะหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อโบราณสถาน โบราณวัตถุ	0.614** (0.031)	0.385	0.614** (0.031)	0.409
a3. เมื่อนักศึกษาเข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์ นักศึกษาตั้งใจจะรักษาไว้ให้อยู่ต่อไป	0.547** (0.029)	0.331	0.547** (0.029)	0.290
a4. นักศึกษาจะดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ ตามวิธีที่ตนสามารถกระทำได้	0.668** (0.032)	0.466	0.668** (0.032)	0.428
a5. ถ้านักศึกษาเข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์ เมืองเก่าอยุธยา นักศึกษารู้สึกภาคภูมิใจในทรัพย์สินสมบัติของชาติ	0.600** (0.030)	0.447	0.600** (0.030)	0.340
a6. นักศึกษารู้สึกหวงแหน วัตถุสิ่งของที่เป็นโบราณสถาน โบราณวัตถุ	0.610** (0.032)	0.379	0.610** (0.032)	0.288
a7. นักศึกษาตั้งใจที่จะรักษาคุณค่าของแหล่งศิลปกรรมภายในชาติให้ทรงคุณค่าต่อไป	0.708** (0.032)	0.553	0.708** (0.032)	0.487
a8. นักศึกษาจะไม่เบียดเบียนทรัพย์สินสมบัติของชาติ มาเป็นสมบัติส่วนตัว	0.522** (0.029)	0.339	0.522** (0.029)	0.250
a9. นักศึกษาตั้งใจที่จะเข้าชมโบราณสถานด้วยความรู้สึกว่าเป็นสถานที่อันทรงคุณค่าทางจิตใจ	0.596** (0.032)	0.315	0.596** (0.032)	0.291
a10. การรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งโบราณสถานช่วยเสริมสร้างให้เป็นมรดกทางศิลปกรรมที่ทรงคุณค่ามากยิ่งขึ้น	0.679** (0.031)	0.520	0.679** (0.031)	0.429
a11. สมมติว่านักศึกษาทำความสะอาดโบราณสถาน เมื่อกวาดพื้นเสร็จแล้วจะนำไม้กวาดเก็บไว้ที่เดิม	0.535** (0.030)	0.277	0.535** (0.030)	0.276
a12. ถ้าอาจารย์มอบหมายให้นักศึกษารักษาทรัพย์สินสมบัติของชาติ นักศึกษาจะทำด้วยความเต็มใจ	0.667** (0.033)	0.417	0.667** (0.033)	0.387
a13. นักศึกษาตั้งใจมีส่วนรับผิดชอบต่อศาสนสถาน ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของชาติโดยไม่ทำให้ชำรุดเสียหาย	0.709** (0.033)	0.478	0.709** (0.033)	0.397
a14. สมมติว่านักศึกษาเข้าไปภายในศาสนสถานแล้ว จะไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่นและเพื่อเป็นการเคารพสถานที่	0.667** (0.035)	0.382	0.667** (0.035)	0.340

หมายเหตุ: b นำหนักองค์ประกอบหรือตัวบ่งชี้, SE คะแนนความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน, R² ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย

** p < .01

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ตัวบ่งชี้องค์ประกอบการถือเป็นหน้าที่ในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม

ตัวบ่งชี้องค์ประกอบการถือเป็นหน้าที่ในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม	สายครู		ไม่ใช่สายครู	
	b(SE)	R ²	b(SE)	R ²
b1. นักศึกษาได้ทุ่มเท อุทิศตน และมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ศาสนสถาน	0.533** (0.037)	0.284	0.533** (0.037)	0.236
b2. นักศึกษารับอาสาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อการอนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรม	0.549** (0.036)	0.341	0.549** (0.036)	0.320
b3. นักศึกษาถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการรับมรดกทางศิลปกรรม ซึ่งเป็นผลประโยชน์ของชาติ	0.560** (0.039)	0.225	0.560** (0.039)	0.260
b4. นักศึกษามีความรู้สึกเป็นเจ้าของมรดกทางศิลปกรรมที่ได้รับมาจากบรรพบุรุษซึ่งเป็นผู้สร้างไว้ให้แก่อนุชน	0.609** (0.039)	0.330	0.609** (0.039)	0.320
b5. นักศึกษามีหน้าที่บำรุงรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งศิลปกรรมมิให้ถูกบุกรุกทำลายจนหมดเอกลักษณ์ของชาติ	0.613** (0.041)	0.402	0.613** (0.041)	0.375
b6. นักศึกษาควรมีหน้าที่รักษาสภาพวัตถุโบราณให้คงสภาพที่เป็นอยู่ โดยวิธีการศึกษาเรียนรู้	0.612** (0.040)	0.438	0.612** (0.040)	0.409
b7. นักศึกษามีหน้าที่อนุรักษ์โบราณสถาน ให้คงสภาพตามธรรมชาติที่มีมาแต่เดิม	0.619** (0.041)	0.431	0.619** (0.041)	0.421
b8. นักศึกษาทุกคนมีสิทธิ์ ทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยใช้บริเวณแวดล้อมของแหล่งศิลปกรรมเป็นสื่อกลาง	0.461** (0.034)	0.203	0.461** (0.034)	0.241
b9. นักศึกษารู้สึกมีสิทธิ์ในความเป็นเจ้าของแหล่งประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นมรดกที่บรรพชนได้มอบให้ไว้แก่ลูกหลาน	0.504** (0.036)	0.235	0.504** (0.036)	0.242
b10. นักศึกษาทุกคนมีสิทธิ์ในมรดกทางศิลปกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สร้างไว้เพื่ออนุชน	0.503** (0.035)	0.251	0.503** (0.035)	0.288
b11. นักศึกษามีหน้าที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เพื่อสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม แก่อนุชน	0.618** (0.041)	0.439	0.618** (0.041)	0.406
b12. นักศึกษามีหน้าที่อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุที่มีอยู่ โดยเริ่มต้นจากนักศึกษาเอง	0.628** (0.041)	0.475	0.628** (0.041)	0.432

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ตัวบ่งชี้องค์ประกอบการเคารพสิทธิผู้อื่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม

ตัวบ่งชี้องค์ประกอบการเคารพสิทธิผู้อื่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม	สายครุ		ไม่ใช่สายครุ	
	b(SE)	R ²	b(SE)	R ²
c1. นักศึกษาเทิดทูนความสามารถของบรรพชนในการผลิต สร้างสรรค์งานที่ทรงคุณค่ายิ่ง	0.468** (0.035)	0.428	0.468** (0.035)	0.395
c2. นักศึกษาทุกคนควรมีจิตสำนึก ค่านิยมความเป็นไทย และ รู้สึกภาคภูมิใจในความเป็นไทย	0.469** (0.037)	0.470	0.469** (0.037)	0.393
c3. เยาวชนไทยทุกคนควรให้ความสำคัญ ถึงเนื้อหา เรื่องราว ทางประวัติศาสตร์ เช่น ประวัติศาสตร์ชาติไทย	0.498** (0.037)	0.490	0.498** (0.037)	0.403
c4. นักศึกษาเชื่อว่าแหล่งประวัติศาสตร์เป็นหลักฐานสำคัญที่ แสดงถึงความรุ่งเรืองของบรรพบุรุษ	0.457** (0.034)	0.406	0.457** (0.034)	0.401
c5. นักศึกษาเห็นว่าสถาปัตยกรรมแบบไทย ๆ คือ ความ ภาคภูมิใจของคนไทยทุกคน	0.492** (0.037)	0.470	0.492** (0.037)	0.438
c6. นักศึกษาจะไม่ทำสัญลักษณ์ใดเช่นการเขียนชื่อของตน บนกำแพง ซึ่งแสดงว่าตนเคยมายังสถานที่ประวัติศาสตร์นั้น	0.450** (0.034)	0.328	0.450** (0.034)	0.331
c7. นักศึกษาตระหนักถึงความมุ่งมั่นเพียรพยายามของ บรรพบุรุษไทย ที่ช่วยกันผดุงรักษาวัฒนธรรมของชาติ	0.524** (0.038)	0.504	0.524** (0.038)	0.466

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง จิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม

องค์ประกอบของจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม	สายครุ		ไม่ใช่สายครุ	
	b(SE)	R ²	b(SE)	R ²
ความตั้งใจที่จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม	0.622** (0.038)	0.707	0.591** (0.036)	0.707
การถือเป็นที่มั่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม	0.754** (0.057)	0.757	0.781** (0.059)	0.757
การเคารพสิทธิผู้อื่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม	0.898** (0.077)	0.805	0.912** (0.078)	0.805

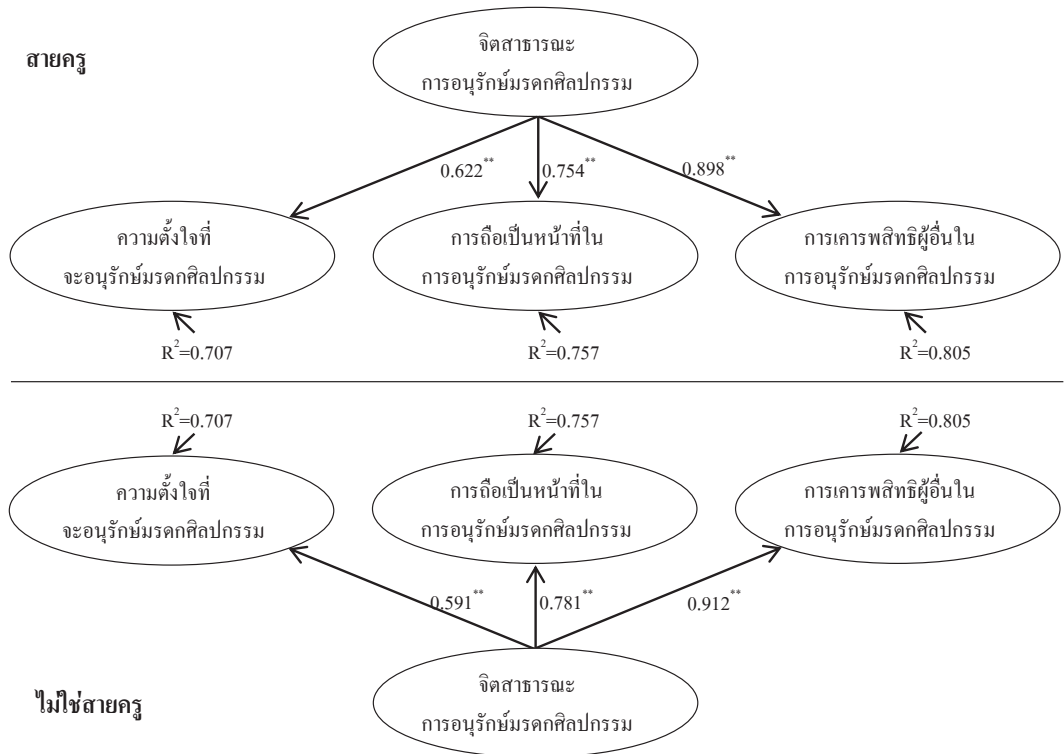
จากตาราง 1 ถึงตาราง 4 และภาพ 1 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนในภาพรวมของโมเดลจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรมอันดับที่สอง ได้ค่าไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 675.336 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 629 มีค่าความน่าจะเป็นทางสถิติ (p) เท่ากับ 0.098 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.000 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.008 แสดงว่า โมเดลองค์

ประกอบจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรมที่สร้างขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี (Hair et al., 2010) โดยแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความตั้งใจที่จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม การถือเป็นที่มั่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม และการเคารพสิทธิผู้อื่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม และสามารถแบ่งชี้ถึงการมีจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรมได้ร้อยละ 70.7, 75.7 และ 80.5 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่

หนึ่ง กลุ่มนักศึกษาสายครู พบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงที่สุดในการบ่งชี้ถึงการมีจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม คือ การเคารพสิทธิผู้อื่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.898 รองลงมา การถือเป็นหน้าที่ในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม และความตั้งใจที่จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.754 และ 0.622 กลุ่มที่สอง กลุ่มนักศึกษาไม่ใช่สายครู พบว่า องค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงที่สุดในการบ่งชี้ถึงการมีจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม คือ การเคารพสิทธิผู้อื่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.912 รองลง

มา การถือเป็นหน้าที่ในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม และความตั้งใจที่จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.781 และ 0.591

เมื่อพิจารณาถึงตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบพบว่า ความตั้งใจที่จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรมวัดจาก 14 ตัวบ่งชี้ โดยมีค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 0.522 ถึง 0.709 ความตั้งใจที่จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรมวัดจาก 12 ตัวบ่งชี้ โดยมีค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 0.461 ถึง 0.628 และการเคารพสิทธิผู้อื่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรมวัดจาก 7 ตัวบ่งชี้ โดยมีค่าน้ำหนักตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 0.450 ถึง 0.524

$$\chi^2 = 675.336, df = 629, p = 0.098, CFI = 1.000, RMSEA = 0.008$$

ภาพ 1 องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม

เกณฑ์มาตรฐานการวัดจิตสาธารณะการอนุรักษ์
มรดกศิลปกรรม จำแนกเป็น 2 เกณฑ์ ดังนี้

1. เกณฑ์จิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม
ของนักศึกษาที่เป็นสายครู แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับ
ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมีคะแนนจิตสาธารณะการอนุรักษ์
มรดกศิลปกรรมระหว่าง 1.000 - 4.772 ระดับปกติหรือ
เทียบเท่ากับเกณฑ์มาตรฐาน มีคะแนนจิตสาธารณะการ
อนุรักษ์มรดกศิลปกรรมระหว่าง 4.773 - 5.698 และระดับ
สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน มีคะแนนจิตสาธารณะการอนุรักษ์
มรดกศิลปกรรมระหว่าง 5.699 - 6.000

2. เกณฑ์จิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม
ของนักศึกษาที่ไม่ใช่สายครู แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับ
ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมีคะแนนจิตสาธารณะการอนุรักษ์
มรดกศิลปกรรมระหว่าง 1.000 - 4.587 ระดับปกติหรือ
เทียบเท่ากับเกณฑ์มาตรฐาน มีคะแนนจิตสาธารณะการ
อนุรักษ์มรดกศิลปกรรมระหว่าง 4.588 - 5.528 และระดับ
สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน มีคะแนนจิตสาธารณะการอนุรักษ์
มรดกศิลปกรรมระหว่าง 5.529 - 6.000

การกำหนดเกณฑ์จิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดก
ศิลปกรรมสามารถคำนวณตามสมการดังนี้

$$\begin{aligned} \text{จิตสาธารณะการอนุรักษ์ฯ ของนักศึกษาสายครู} \\ = 0.274 * \text{ความตั้งใจ} + 0.332 * \text{การถือปฏิบัติหน้าที่} \\ + 0.395 * \text{การเคารพสิทธิผู้อื่น} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{จิตสาธารณะการอนุรักษ์ฯ ของนักศึกษาไม่ใช่สายครู} \\ = 0.260 * \text{ความตั้งใจ} + 0.343 * \text{การถือปฏิบัติหน้าที่} \\ + 0.401 * \text{การเคารพสิทธิผู้อื่น} \end{aligned}$$

เมื่อกำหนดให้

$$\begin{aligned} \text{ความตั้งใจ} &= 0.072 * a_1 + 0.070 * a_2 + 0.063 * a_3 \\ &+ 0.076 * a_4 + 0.069 * a_5 + 0.070 * a_6 + 0.081 * a_7 \\ &+ 0.060 * a_8 + 0.068 * a_9 + 0.078 * a_{10} + 0.061 * a_{11} \\ &+ 0.076 * a_{12} + 0.081 * a_{13} + 0.076 * a_{14} \\ \text{การถือปฏิบัติหน้าที่} &= 0.078 * b_1 + 0.081 * b_2 \\ &+ 0.082 * b_3 + 0.089 * b_4 + 0.090 * b_5 + 0.090 * b_6 \\ &+ 0.091 * b_7 + 0.068 * b_8 + 0.074 * b_9 + 0.074 * b_{10} \\ &+ 0.091 * b_{11} + 0.092 * b_{12} \\ \text{การเคารพสิทธิผู้อื่น} &= 0.139 * c_1 + 0.140 * c_2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &+ 0.148 * c_3 + 0.136 * c_4 + 0.147 * c_5 + 0.134 * c_6 \\ &+ 0.156 * c_7 \end{aligned}$$

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง
ของโมเดลจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรมกับ
กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสายครูและไม่ใช่สายครู พบว่า มี
ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งให้เห็น
ว่า แบบสอบถามจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม
ที่พัฒนาขึ้นโดย วีรัชย์ คำธร (2556) มีความตรงเชิง
โครงสร้าง คือ คุณสมบัติของเครื่องมือที่ให้ผลการวัดสอดคล้อง
กับคุณลักษณะที่มุ่งวัดในทางทฤษฎี (เสรี ชัดเข้ม, 2547)
และผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลมีค่าดัชนี
ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าพารามิเตอร์แต่ละเส้นแตกต่าง
จากศูนย์ และค่าพารามิเตอร์ที่ได้มีความสมเหตุสมผล
(पुलพงศ์ สุขสว่าง, 2557) โดยจิตสาธารณะการอนุรักษ์
มรดกศิลปกรรมแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความตั้งใจ
ที่จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม การถือปฏิบัติหน้าที่ในการอนุรักษ์
มรดกศิลปกรรม และการเคารพสิทธิผู้อื่นในการอนุรักษ์
มรดกศิลปกรรม และวัดจาก 33 ตัวบ่งชี้ (วีรัชย์ คำธร,
2556; วีรัชย์ คำธร และภัคดิโพธิ์สิงห์, 2558; Kamthorn
et al., 2014) นอกจากนี้ เครื่องมือวัดจิตสาธารณะการ
อนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรมก็ยังคงมีความเที่ยงเชิงความ
สอดคล้องภายในในระดับดี (George & Mallery, 2010)
โดยความตั้งใจที่จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรมมีค่า Cronbach
แอลฟาเท่ากับ 0.890 การถือปฏิบัติหน้าที่ในการอนุรักษ์มรดก
ศิลปกรรมมีค่า Cronbach แอลฟาเท่ากับ 0.891 และการ
เคารพสิทธิผู้อื่นในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรมมีค่า Cronbach
แอลฟาเท่ากับ 0.879 (วีรัชย์ คำธร, 2556, Kamthorn
et al., 2014) ถือว่าเครื่องมือมีคุณภาพเชิงความตรงและ
ความเที่ยงที่สามารถนำไปใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะ
เหมือนหรือใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างได้

เมื่อพิจารณาจากกลุ่มประชากรที่มีลักษณะแตกต่างกัน
คือ นักศึกษาสายครู และนักศึกษาไม่ใช่สายครู สามารถ
ยืนยันถึงโครงสร้างองค์ประกอบหรือคุณลักษณะที่วัดใน
แต่ละกลุ่มประชากรเป็นองค์ประกอบเดียวกันได้ (Bollen,
1989) ซึ่งในงานวิจัยนี้สรุปได้ว่า โครงสร้างการวัดจิต
สาธารณะการอนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรม ปรากฏว่า มี
ความไม่แปรเปลี่ยน (Invariance) เชิงโครงสร้างขององค์

ประกอบระหว่างกลุ่มประชากร ที่เป็นนักศึกษาสายครู และ นักศึกษาไม่ใช่สายครู อีกอย่างหนึ่งความสำคัญของแต่ละ องค์ประกอบก็ไม่มี ความแปรเปลี่ยนระหว่างทั้งสองกลุ่ม ประชากร โดยการเคารพสิทธิผู้อื่นในการอนุรักษ์มรดก ศิลปกรรม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด รองลงมา การถือ เป็นหน้าที่ในการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม และความตั้งใจที่ จะอนุรักษ์มรดกศิลปกรรม

ส่วนเกณฑ์การวัดจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดก ทางศิลปกรรม พบว่า ระหว่างกลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษา สายครูกับไม่ใช่สายครูมีเกณฑ์มาตรฐานการมีจิตสาธารณะ การอนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรม แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย โดยกลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาสายครูมีเกณฑ์ปกติหรือ เทียบเท่ากับเกณฑ์มาตรฐานในการมีจิตสาธารณะการ อนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรมอยู่ระหว่าง 4.773 - 5.698 และ กลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาไม่ใช่สายครูมีเกณฑ์ปกติหรือ เทียบเท่ากับเกณฑ์มาตรฐานในการมีจิตสาธารณะการ อนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรมอยู่ระหว่าง 4.588 - 5.528 ซึ่ง สามารถนำเกณฑ์การวัดจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดก ทางศิลปกรรมไปใช้สำหรับอธิบายคุณลักษณะจิต สาธารณะการอนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรมในหมู่นักศึกษา ทั่วไปได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานนำผลการวิจัยไปใช้ ประโยชน์

1. การนำเกณฑ์การวัดจิตสาธารณะการอนุรักษ์ มรดกทางศิลปกรรม ใช้วัดเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติตาม คุณลักษณะ 3 องค์ประกอบ 33 ตัวบ่งชี้ได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์
2. นำไปใช้ตรวจสอบลักษณะพื้นฐานทางจิต ตาม คุณลักษณะของจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกทาง ศิลปกรรมของบุคคลทั่วไป เพื่อกำหนดนโยบายในการพัฒนา และเสริมสร้างให้เป็นผู้มีจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดก ทางศิลปกรรมของประเทศชาติต่อไป
3. ใช้เป็นแนวทางกำหนดคุณสมบัติ “บุคคลต้นแบบ” ที่มีคุณลักษณะของจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกทาง ศิลปกรรมของประเทศ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

การพัฒนาระบบปฏิบัติการด้านการวิเคราะห์ คุณลักษณะของจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกทาง ศิลปกรรมของประเทศ ผ่านเว็บไซต์ออนไลน์ สามารถ วิเคราะห์รายงานผลแบบปัจจุบัน โดยรายงานผลทั้งเป็น รายบุคคลและรายกลุ่ม เพื่ออธิบาย “บุคคลต้นแบบ” ด้าน การอนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรมของประเทศ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- พูลพงษ์ สุขสว่าง. (2557). หลักการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์*, 6(2), 136-145.
- วีรชัย คำธร และ ภัคดี โพธิ์สิงห์. (2558). อิทธิพลของการพัฒนาจิตพฤติกรรมที่มีต่อจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกศิลปกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 2(1(3)), 62-71.
- วีรชัย คำธร. (2556). อิทธิพลของโครงการพัฒนาเสริมสร้างจิตพฤติกรรมที่มีผลต่อจิตสาธารณะการอนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยราชภัฏในเขต กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2556). *ความรู้ด้านการอนุรักษ์ คุ้มครองแหล่งมรดกโลก สำหรับเยาวชน*. กรุงเทพฯ : โมนोगราฟ สตูดิโอ จำกัด.
- เสรี ชัดเข้ม. (2547). การวิเคราะห์ห้วงประกอบเชิงยืนยัน. *วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา*, 2(1), 15-42.

References

- Bollen, K. A. (1989). *Structural equations with latent variables*. New York: John Wiley & Sons.
- Chadcham, S. (2004). Confirmatory factor analysis. *Journal of Educational Research and Measurement*, 2(1), 15-42 (in Thai).
- Department of ASEAN Affairs. (2007). *Charter of the association of southeast ASEAN nations*. Retrieved October 29, 2015, from <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/other-20130528-092411-875705.pdf>
- George, D., & Mallery, P. (2010). *SPSS for windows step by step: a simple guide and reference 17.0 update (10th ed.)*. Boston: Allyn & Bacon.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis: a global perspective (7th ed.)*. USA: Pearson.
- Kamthorn, W. (2013). *The influence of psychological characters development towards public mind characteristics concerning art heritage conservation of rajabhat university's students in bangkok*. Bangkok: Dhonburi Rajabhat University (in Thai).
- Kamthorn, W., Piticharoenporn, V., Suksawang, P., Makmee, P., (2014). *Confirmatory Factors Analysis of Public Mind Concerning Art Heritage Conservation among Rajabhat Universities' Students in Bangkok Metropolitan*. Presented at Burapha University International Conference 2014 Burapha University, Thailand July 3-4, 2014, Dusit Thani Pattaya Hotel, Pattaya, Chon Buri, Thailand.
- Kamthorn, W. & Posing, P. (2015). The influence of psychological characters development towards public mind characteristics concerning art heritage conservation of rajabhat university's students in bangkok. *Journal of Research for Development Social and Community, Rajabhat Maha sarakham University*, 2(1(3)), 62-71 (in Thai).
- Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning. (2013). *Knowledge for conserving and protecting the world heritage (for youth)*. Bangkok: Monograph studio (in Thai).
- Suksawang, P. (2014). The Basics of Structural Equation Modeling. *Princess of Naradhiwas University Journal*, 6(2), 136-145 (in Thai).